

Fylkesmannen i
NORDLAND

- virker til Nordlands beste

Informasjon om rovvilt og beitesesongen 2014

Forord

Denne brosjyren inneholder aktuell informasjon om rovvilt og forvaltning i fylket. Brosjyren er en oppdatering av tidligere års brosjyre som dels er sendt ut per post og dels publisert på internett/e-post. I år blir brosjyren publisert på våre nettsider, samt at en del trykte eksemplarer blir sendt til faglagene i beitenæringa og til de mest aktuelle kommunene. Brosjyren kan også sendes ut i trykt format til flere på forespørsel.

Foto:

Bjørn: Tore Veisetaune

Jerv: Lars Ove Fjell Dahl

Gaupe: Håkon Berg Sundet

Øvrige foto: Fylkesmannen i Nordland

Innhold

Forord	1
I beitesesongen	3
Etter beitesesongen	7
Fra Statens Naturoppsyn (SNO):	7
Fra Mattilsynet:.....	9
Generell informasjon	10
Forvaltningsplan for rovvilt	13

I beitesesongen

Dersom akutt skadesituasjon oppstår, og man ønsker å fremme søknad om midler til strakstiltak eller søknad om skadefelling, kan man benytte Fylkesmannens rovvilttelefon 478 29 091, også på kveldstid og i helger.

Fylkesmannen kan bidra med råd i forbindelse med vurdering av tapsforebyggende tiltak, samt eventuelle tilskudd til akutte tiltak som ønskes iverksatt. Fylkesmannen har i deler av året myndighet til å gi tillatelse til skadefelling av bjørn, jerv, gaupe, ulv og kongeørn.

Tilsyn og kadaverdokumentasjon

Dyrevelferdsloven fastslår at bruker har tilsynsplikt. Dyr som holdes på utmarksbeite skal sees etter minst en gang per uke i områder uten særskilt risiko. Ved mistanke om økt fare må tilsynet intensiveres slik at forhold som kan medføre dårlig velferd, syke, skadde og avmagrede dyr, oppdages så tidlig som råd er.

Fylkesmannen erfarer at det i flere områder er betydelige tap i løpet av beitesesongen, hvor omfanget av tapene ikke oppdages før sanking er avsluttet. Godt tilsyn øker mulighetene til å oppdage rovviltangrep. Dette fører til at skadde dyr kan tas hånd om, og forebyggende tiltak settes i verk. Forebyggende tiltak kan for eksempel innebære forsøk på skadefelling eller akutt tidlig nedsanking fra utmarksbeite.

Vi anbefaler saueiere å føre logg fra alle tilsynsturer gjennom sommeren. For å lette tilsynet og for tidligere å oppdage eventuelle tap vil vi anbefale at brukerne i et beiteområde benytter samme fargekodemerking for søyer.

Vi minner også om at dyreeier er pliktig å melde fra om tap eller skade som mistenkes å være forårsaket av fredet rovvilt. Melding skal gis direkte til lokal rovviltkontakt (se annet sted i denne brosjyre).

Kadaverhundekvipasjer

I tilfeller ved akutt skader kan det være behov for en grundigere undersøkelse av området for å finne flere kadaver og avklare skadevolder og tapsomfang. Da er det mulig å søke Fylkesmannen om akuttmidler til søk etter kadaver ved hjelp av kadaverhund. Oppdatert oversikt over godkjente ekvipasjer finnes på «Norske Kadaverhunders» hjemmeside; www.norskekadaverhunder.no.

Det finnes ingen felles beredskapsordning for kadaverhunder i Nordland. Dyreeier/beitelag kan allikevel ta kontakt med godkjente ekvipasjer og forhøre seg om muligheten for å stille opp ved behov. Ved akutte skadesituasjoner kan ikke dyreeier automatisk forvente bistand fra kadaverhundekvipasjer, da oversikten kun angir hvem som har godkjente hunder i fylket.

Hattfjelldal Sau og Geit vil arrangere kadaverhundkurs i løpet av sesongen 2014. Kontakt Laila Hoff for mer informasjon om dette, telefon 920 51 459 / e-post hattfjelldal.sauoggeit@gmail.com.

Sanking

Erfaringsmessig oppstår særlig tap til jerv sent i beitesesongen. Rask og effektiv sankning kan derfor bidra til reduserte tap. Fylkesmannen oppfordrer til samarbeid med andre brukere i området for at sankingen skal bli mest mulig effektiv.

I områder hvor man ut fra erfaring vet at jerven kan forårsake store tap, kan planlagt tidlig sankning være et godt forebyggende tiltak. Det kan søkes om tilskudd fra Fylkesmannen til dette gjennom ordinær søknadsrunde for FKT-midler, med søknadsfrist 15. januar. Videre kan man søke om akuttmidler for tidlig sankning dersom det oppstår en akutt tapssituasjon på slutten av beitesesongen. Normalt kan det gis tilskudd til tidlig sankning i perioden 15. august – 15. september.

Skadefellingssøknader - prosedyre og hvem gjør hva

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. Vi erfarer imidlertid at skadefelling på barmark er krevende, og at man sjelden lykkes. I forbindelse med akutte tap er det derfor viktig å vurdere om andre tiltak vil gi bedre tapsreducerende effekt.

Det kan søkes om skadefellingstillatelse fra eier, beitelag, siidaandel, reinbeitedistrikt eller kommune. I områder hvor det er etablert kommunale skadefellingslag, anbefales det at man tar kontakt med kommune for eventuell søknad via kommunen.

For å sikre en rask behandling av skadefellingssøknad, anbefales det at man kontakter Fylkesmannen per telefon før søknaden sendes inn.

For å få vellykket skadefelling er tidsaspektet sentralt. Det er derfor viktig at det er tilstrekkelig tilsyn i området slik at skade oppdages tidlig, og at søknad sendes inn for rask behandling. Videre er det viktig at fellingslaget er godt organisert og har gjort nødvendige forberedelser.

Statens naturoppsyn har en aktiv rolle i arbeidet med felling av særskilte problemindivider av rovvilt, og i forbindelse med fellingstiltak i regi av Miljødirektoratet. I tillegg kan SNO etter avtale bistå ved fellinger i regi av andre. Slikt bidrag må eventuelt tas opp med SNO direkte. De dekker kostnader for SNO-ansatte der de engasjerer seg i fellingstiltak.

En søknad bør inneholde:

- Hvem som søker (enkeltperson/ beitelag etc.) og for hvilket område (beitelag/ reinbeitedistrikt/ kommune)
- Informasjon om kadaverfunn: skadested, antall kadaver totalt, antall undersøkt av SNO, savnede lam
- Hvilket tidsrom skaden har skjedd
- Antall saueiere/ reineiere som er berørt og antall sau/ rein som går på beite i det aktuelle beiteområdet
- Om det er gjennomført/ mulig å gjennomføre forebyggende tiltak i beiteområdet

Etter beitesesongen

Søknader om erstatning for sau drept av fredet rovvilt

Frist for å søke om erstatning for rovviltskader på sau er 1. november. For å søke om erstatning for rovviltskader på sau *skal* en bruke elektronisk søknadsskjema på <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>.

Merk at søknadsfrist er viktig, forskriften sier at for sent innkomne søknader skal avslås.

Erstatningsordningen for sau drept av fredet rovvilt er under revisjon. Når ny forskrift trer i kraft vil bl.a. Fylkesmannen informere om ordningen på våre nettsider.

Erstatningsordning for tap av sau på utmarksbeite – ikke fredet rovvilt

Har du hatt store og uforutsette tap av sau på utmarksbeite som ikke skyldes fredet rovvilt, kan du søke erstatning for tapet etter Statens landbruksforvaltnings erstatningsordning for tap av sau på utmarksbeite som ikke er knyttet til fredet rovvilt. Søknadsfrist er 31. desember.

Hvis tapsårsaken er sammensatt eller uavklart, kan du søke erstatning etter både denne ordningen og ordningen for erstatning for sau drept av fredet rovvilt. Søknadsfrist er da 1. november Mer informasjon om erstatningsordningen finnes på SLFs nettsider, eller ta kontakt med Fylkesmannens landbruksavdeling.

Fra Statens Naturoppsyn (SNO):

De 15 rovviltkontaktene i Nordland utfører skadedokumentasjon ved mistanke om rovdyrskade på bufe/ tamrein, og følger opp observasjoner av de store rovdyra.

Rovviltkontaktene i fylket utgjør førstelinja ved kadaverfunn og kvalitetssikring av rovviltobservasjoner, og jobber i all hovedsak etter fastsatte instruksjer og retningslinjer. Vi er, og skal være, en nøytral part i rovviltarbeidet som framskaffer data til forvaltningen.

I mange tilfeller er man også avhengig av at publikum gir tips om rovviltobservasjoner. Vi ønsker særlig å få inn meldinger om familiegrupper/ flere dyr i lag, samt enkeltdyr av ulv, bjørn og mårhund. Det er rovdatabaser som registrerer og kvalitetssikrer funnet. Rovdatabaser har det nasjonale ansvaret med å beregne hvor mange rovdyr det fins i Norge.

Dersom noen har mistanke om at det er gjort skade på husdyr eller tamrein av bjørn, jerv, ulv, gaupe eller kongeørn, er det viktig at dette meldes til SNO straks skaden oppdages.

Rovviltkontakten rapporterer til regionalt rovviltansvarlig med skjema og foto. Regionalt rovviltansvarlig gir dyreeier skriftlig tilbakemelding om endelig konklusjon på dødsårsaken.

Vi ønsker også å få inn meldinger om helt oppspiste kadaverplasser, siden alle kadaverfunn gjennom sesongen er viktig når Fylkesmannen til slutt skal behandle søknadene om rovviltstatning.

I den åpne innsynsløsningen i Rovbase på www.rovbase.no kan enhver holde seg oppdatert på hvor mange rovvilt drepte rein eller sau det er på kommunenivå, så snart kadaversaken er kvalitetssikret av regionalt rovviltansvarlig.

Ved funn av kadaver:

- La kadaveret ligge mest mulig urørt, dekk det til for å verne mot åtselere (ikke plast).
- Noter kartreferanse/ merk av på kart.
- Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen, og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom ikke GPS-kartreferanse er oppgitt.
- Meld snarest fra til SNOs rovviltkontakt (se tlf. liste). Det er dyreeiers ansvar at skader blir meldt.

Statens naturoppsyns (SNO) rovviltkontakter i Nordland i 2014:

Vegar Pedersen (regionalt rovviltansvarlig) tlf 41 61 67 71

Geir Heggmo (regionmedarbeider rovvilt) på tlf 48 03 23 50

Fortrinnsvis meldes skader direkte til lokal rovviltkontakt i regionen:

Rovviltkontakt:	Telefon:	Ansvarsområde:
Børge Klevstad Indresteinfjordvn. 117 8360 Bøstad	76 08 54 45 909 12 725	Lofoten & Vesterålen
Thordur Knutsen Steinjord, 9440 Evenskjær	77 08 71 71 900 87 171	Evenes, Tjeldsund
Egil Sletteng Brattliveien 23 8520 Ankenesstrand	977 89 470	Ballangen & Narvik
Finn Westermann 8260 Innhavet	75 77 26 17 957 91 328	Tysfjord sør, Hamarøy og Steigen, og Sørfold nord
Geir Arne Bringsli 8215 Valnesfjord	959 74 988	Bodø, Fauske, Sørfold og Saltdal
Arne Skoglund 8114 Tollå	478 54 521	Beiarn, Bodø og Saltdal
Magne Kristoffersen, Evjen 8120 Nygårdsjøen	75 75 7 148 478 65 685	Gildeskål, Meløy & nordre Rødøy
Knut Sjøfors 8646 Korgen	402 23 262 75 19 13 12	Hemnes, Rana og Vefsn
Steinar Røssvoll 8615 Skonseng	909 51 099	Rana, Nesna og søndre Rødøy
Lars Farbu, Haukland 8659 Mosjøen	997 91 771	Vefsn, Leirfjord og Hemnes
Stig André Brennhaug 8690 Hattfjelldal	481 72 466	Hattfjelldal
Dan Vollan 8690 Hattfjelldal	75 18 58 48 478 74 937	Hattfjelldal
Einar Båfjelldal 8680 Trofors	992 45 612	Grane
Inge Nepås Flatmo, 8960 Hommelstø	970 94 627	Brønnøy, Bindal, Sømna & Vevelstad

Listen over lokale rovviltkontakter kan endres i løpet av året, oppdatert oversikt finnes på nettsiden www.naturoppsyn.no/rovviltkontakter.

Fra Mattilsynet:

Norge har internasjonale forpliktelser når det gjelder dyrevelferd, og det er Mattilsynet som har ansvar for dyrevelferdsregelverket i Norge.

Dyrevelferdsloven og tilhørende forskrifter stiller krav i forhold til dyrenes velferd, også for sau på beite.

Lovens hovedformål er at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

Det er dyreholders ansvar å sikre at dyrene får godt tilsyn og stell og beskyttes mot skade, sykdom, parasitter og andre farer, deriblant rovdyrangrep. Sau som slippes på beite skal ha god helsetilstand og være i forsvarlig hold og lam skal kunne følge mordyret.

Enhver som har grunn til å tro at dyr lider, også beitedyr, har plikt til snarest

mulig å varsle Mattilsynet eller politi. Bygninger, gjerder og andre innretninger skal av den som er ansvarlig for disse, føre tilsyn slik at unødige påkjenninger og belastninger for beitedyra unngås.

Dersom rovviltsituasjonen medfører at beitebruken er i strid med dyrevelferdsregelverket, har Mattilsynet hjemmel til å fatte vedtak som berører beitebruken i tidsbestemte perioder. Ved inngripende vedtak om beiterestriksjoner grunnet rovvilt har dyreeier rett til økonomisk kompensasjon.

Tlf. Mattilsynet 22 40 00 00

Generell informasjon

- rovvilt i Nordland

Vedtatte bestandsmål er 10 årlige ynglinger av gaupe, 10 årlige ynglinger av jerv og 1 årlig yngling av bjørn i Nordland. Det skal ikke være ynglende ulv i fylket.

Bestandssituasjonen per mai 2014

Jerv: I 2013 ble det påvist 9 ynglinger av jerv i Nordland. Tall for 2014 vil bli publisert av Rovdata i starten av oktober.

Gaupe: I 2013 var det påvist 10 familiegrupper av gaupe i Nordland. Tall for 2014 vil bli publisert av Rovdata i løpet av mai.

Bjørn: I 2013 ble det gjennom DNA-analyser påvist 9 ulike individer av bjørn som oppholdt seg eller var innom fylket. Det er ikke registrert ynglinger av bjørn i Nordland.

Ulv: Det er ikke påvist ulv i Nordland siden 2004, verken ved sporobservasjoner eller kadaverfunn.

Kongeørn: 200-300 hekkende par (estimat fra 2008).

Mer informasjon om rovviltbestandene finnes på våre nettsider og hos Rovdata.

Meld fra om rovdysobservasjoner

Det er viktig å ha gode oversikter over rovviltbestandene. Fylkesmannen oppfordrer derfor til innmelding av både spor- og synsobservasjoner av rovvilt. Dette kan gjøres gjennom Rovdatas rapportsystem for store rovdyr, www.scandobs.no.

Observasjoner av flere dyr i følge bør også meldes inn per telefon til SNO.

Midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2014

Region 7 – Nordland fikk tildelt en økonomisk ramme fra Miljødirektoratet på 8,5 mill. kroner til skadeforebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT) i 2014.

Av disse midlene er 1 mill kroner forbeholdt tjenestekjøp og forskings-/utredningsoppgaver. Det er i 2014 fremmet 94 søknader med en total søknadssum på over 17 mill kr.

Roviltnemnda vedtok 20. mars følgende fordeling av FKT-midlene:

Tiltak i sauenæringa	
Tidlig sanking	780 000,-
Gjeting/ utvida tilsyn	1 050 000,-
Beredskapsarealer	50 000,-
Radiobjeller (både innkjøp av nye og drift av eldre)	540 000,-
Kadaverhundarbeid	200 000,-
Andre tiltak som faller innenfor formålet	10 000,-
Sum sau	2 630 000,-

Tiltak i reindriftsnæringa	
Flytting til annet beite	1 010 000,-
Intensiv gjeting	850 000,-
Foring av rein i perioder av året med særlig store tap	550 000,-
Radiobjeller (drift av eldre bjeller)	35 000,-
Kadaverhundarbeid	5 000,-
Tidlig slakting	170 000,-
Andre tiltak som faller inn under formålet	50 000,-
Sum rein	2 670 000,-

Det er i tillegg satt av ca. kr 800 000,- til kompetansebygging – felling/jakt, kr 600 000,- til utgifter med skadefellingsforsøk og ca kr 700 000,- til akutte tiltak.

Midler avsatt til akutte tiltak kan blant annet benyttes til ekstraordinært tilsyn av sau, intensiv gjeting av rein, flytting av beitedyr og tidlig nedsanking.

Det oppfordres til telefonkontakt med Fylkesmannen for å drøfte mulige akutte tapsforebyggende tiltak dersom det oppstår skade. Slike saker behandles løpende under beitesesongen. Eventuelle akutte tiltak må være avklart med Fylkesmannen i forkant av iverksettelse.

Søknadsfrist for FKT-midler i 2015 er 15. januar

Kjent avgang av rovvilt vinteren 2013/2014

	Vedtatt kvote for lisensfelling/kvotejakt	Resultat på lisensfelling/kvotejakt	Skadefellinger/ekstraordinære uttak	Annen avgang (påkjørslar)
Jerv	23	6	1 voksen enkeltdyr og ett hiuttak (tispe + 2 valper)	0
Gaupe	13 (+ kvotefri jakt i Lofoten/Vesterålen. Faltlandsomr. nord for Rombaken inngikk i kvote for Troms)	12	1	1
Bjørn	2	0	2	0

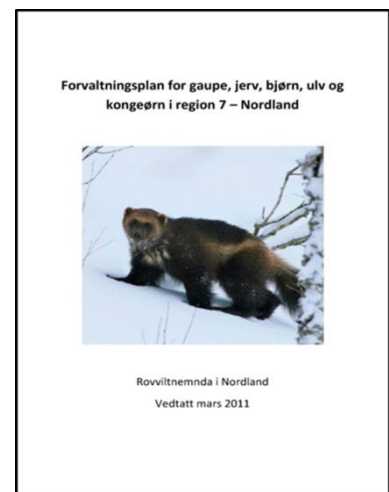

Forvaltningsplan for rovvilt

Gjeldende forvaltningsplanen ble vedtatt i mars 2012. Planen viser den geografiske differensieringen mellom prioriterte områder for rovvilt og prioriterte områder for sau og rein. Forvaltningsplanen gir føringer for bruken av FKT-midler og føringer for iverksetting av skadefellingsforsøk.

Forvaltningsplanen kan lastes ned på rovviltforvaltningens nettsider; www.fylkesmannen.no/Nordland/Miljo-og-klima/Rovvilt.

Rovviltnemnda vurderer å igangsette revisjon av forvaltningsplanen. Mer informasjon om dette vil bli publisert på rovviltnemndas nettsider.

Nyttige telefonnummer og nettsider:

Fylkesmannens vakttelefon for rovvilt:	478 29 091
Miljøvernavdelinga - Fylkesmannen i Nordland	
Roar Høgsæt – fylkesmiljøvern sjef	75 53 15 62
Tore Vatne – seksjonsleder	75 53 15 48
Øyvind Skogstad	75 53 15 68 / 474 82 332
Gunn Karstensen	75 53 16 70
Landbruks- og reindriftsavdelinga - Fylkesmannen i Nordland	
Monica Iveland Andreassen - landbruksdirektør	75 54 78 27
Magne Totland - seksjonsleder	75 54 78 59
Ing-Lill Pavall - seksjonsleder	75 53 16 46
Jostein Øvervatn	75 54 78 41
Sylvi Brandsæther	75 53 16 43
Mattilsynet	22 40 00 00
Statens naturoppsyn (SNO) sentralbord	73 58 05 00
Vegar Pedersen (regionalt rovviltansvarlig)	41 61 67 71
Geir Heggmo (regionmedarbeider rovvilt)	48 03 23 50
Rovviltnemnda region 7 - Nordland	
Ann Hege Lervåg (leder)	951 19 325
Nils-Johan Kappfjell (nestleder)	415 11 868
Trond Andreassen	916 50 516
Nina Oskal	413 34 156
Anne Wiik	907 21 716
Dagfinn Olsen	412 25 671
Viktige nettsider	
Miljødirektoratet	www.rovviltportalen.no
Rovdata	www.rovdata.no
Mattilsynet	www.mattilsynet.no
Rovbase	www.rovbase.no
Fylkesmannen i Nordland	www.fylkesmannen.no/nordland
Rovviltnemnda i Nordland	http://fylkesmannen.no/rovviltnemnda_nordland

Statens hus

Moloveien 10

tlf: 75 53 15 00 || fax: 75 52 09 77

fmnopost@fylkesmannen.no

www.fmno.no

www.twitter.com/FMNordland || www.facebook.com/FylkesmannenNO